

PRAKSISOVERSIGT · PENGE OG FINANSVÆSEN

Praksisoversigt over straf for ulovlig finansiel virksomhed uden tilladelse (FIL § 373)

Bøde, konfiskation og ledelsesstrafansvar efter FIL § 373

Version 2 Opdateret 7. sep. 2026 25 afgørelser · 1998-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Straffebestemmelsen i [lov om finansiel virksomhed § 373](#) er den centrale hjemmel for strafforfølgning af finansielle virksomheder og deres ledelse – fra drift af pengeinstitut- eller realkreditvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse over misbrug af de beskyttede betegnelser »bank«, »sparekasse« og »andelskasse« til grove ledelsessvigt i systemisk vigtige institutter. Praksis er kendetegnet ved et markant skævt billede: den administrative håndhævelse hos Finanstilsynet og Erhvervsankenævnet er omfattende og velbelyst, mens antallet af gennemførte straffesager er meget lavt – i perioden 2008-2019 blev kun ti sager om ledelsesovertrædelser politianmeldt, og otte af dem endte med indstillet efterforskning eller påtaleopgivelse. Oversigten samler retsgrundlaget, bødemodellen med det skærpede niveau ved drift uden tilladelse, konfiskationspraksis og de reformer af ledelsesstrafansvaret, der blev gennemført ved [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) og [lov nr. 409 af 25. april 2023](#).

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Drift af pengeinstitut-, realkredit- eller investeringsforvaltningsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse straffes efter FIL § 373, stk. 1, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.
- 02** Ved drift af en finansiel virksomhed uden lovpligtig tilladelse skal der efter FIL § 373, stk. 13, nr. 2, altid udmåles en skærpet bøde – begrundelsen er, at tilladelseskravet er en grundlæggende forudsætning for, at der overhovedet kan føres tilsyn.
- 03** Bøden udmåles efter overtrædelsens grovhed sammenholdt med gerningsmandens økonomiske forhold: for juridiske personer nettoårsomsætningen på gerningstidspunktet, for fysiske personer indtægtsforholdene, jf. FIL § 373, stk. 12.
- 04** En ved overtrædelsen opnået økonomisk fordel skal konfiskeres efter straffelovens 9. kapitel, og kan konfiskation ikke ske, lægges den skønnede fortjeneste eller besparelse oven i bøden, jf. FIL § 373, stk. 14.
- 05** I de parallelle byretssager om ulovlig forbrugslånsvirksomhed fraviges det vejledende skærpede bødeniveau på 500.000 kr.-1 mio. kr. markant nedad ved lav omsætning, tidlig og fastholdt tilståelse samt lang sagsbehandlingstid.

- 06** Konfiskationsbeløbet følger den faktiske fortjeneste og kan langt overstige bøden – i Retten i Esbjergs dom var forholdet 850.000 kr. i konfiskation mod 125.000 kr. i bøde.
- 07** Eneretten til fra offentligheden at modtage indlån krænkes allerede ved internetbaseret annoncering rettet mod en ikke på forhånd afgrænset personkreds – efterfølgende indsatte login-spærringer repareres ikke bagudrettet.
- 08** Betegnelsesbeskyttelsen i FIL § 7, stk. 5, og § 8, stk. 5, er absolut: selv den svageste forvekslingsmulighed er tilstrækkelig, og virksomhedens aktuelle formål er uden betydning, fordi virksomhedens karakter kan ændres.
- 09** Forbuddet mod vildledende betegnelser omfatter ikke kun det registrerede selskabsnavn, men også domænenavne, e-mailadresser og markedsføringsmateriale.
- 10** Grove eller oftere gentagne ledelsessvigt i pengeinstitutter, realkreditinstitutter, investeringsforvaltningsselskaber og finansielle holdingvirksomheder straffes efter FIL § 373, stk. 6, med bøde eller fængsel indtil 2 år.
- 11** For medlemmer af direktionen eller bestyrelsen i et systemisk vigtigt finansielt institut (SIFI) er strafferammen for de samme forhold hævet til fængsel indtil 3 år, jf. straffelovens § 290 b, stk. 1.
- 12** Tilregnelsskravet for ledelsesstrafansvaret er simpel uagtsomhed, jf. straffelovens § 19 – der kræves ikke forsæt eller grov uagtsomhed.
- 13** Forældelsesfristen er som udgangspunkt 5 år, men 10 år for de tunge tilladelses-, ledelses- og solvensovertrædelser, herunder § 7, stk. 1-4, § 8, stk. 1 og 3, §§ 70, 71 og 124-126 a.
- 14** Selskaber m.v. kan pålægges strafansvar efter straffelovens 5. kapitel, jf. FIL § 373, stk. 5.
- 15** Manglende efterkommelse af Finanstilsynets påbud efter bl.a. §§ 347 b, 347 c, 348, 350 og 351 er selvstændigt strafbelagt med bøde efter FIL § 373, stk. 3.
- 16** Finanstilsynet kan afgøre en række tilladelsesovertrædelser – herunder pengeinstitutvirksomhed uden tilladelse – administrativt ved bødeforelæg uden retssag.
- 17** Ansvarsudvalget konstaterede, at de hidtidige strafbestemmelser var utilstrækkeligt præcise til at bære straffesager, hvilket var hoveddrivkraften bag nyaffattelsen af § 373, stk. 6-8, i 2023.

Opbygningen af straffebestemmelsen i FIL § 373 – fire strafferammer og tre skærpsesgrunde

§ 1

Lov om finansiell virksomhed § 373 er ikke én, men en række selvstændige straffebestemmelser samlet i fjorten stykker. Systematikken er afgørende for at placere en konkret overtrædelse korrekt:

Bestemmelse	Gerningsindhold	Strafferamme
-------------	-----------------	--------------

§ 373, stk. 1	Overtrædelse af de tunge materielle regler, herunder tilladelseskravene i §§ 7, 8, 10 og 334 samt en lang række EU-forordningsartikler	Bøde eller fængsel indtil 4 måneder
§ 373, stk. 2	Overtrædelse af bl.a. ledelsesreglerne i §§ 70 og 71, aflønningsreglerne og oplysningsforpligtelserne	Bøde
§ 373, stk. 3	Manglende efterkommelse af Finanstilsynets påbud efter bl.a. §§ 347 b, 347 c, 348, 350 og 351	Bøde
§ 373, stk. 6	Grove eller oftere gentagne ledessvigt med tab eller risiko for tab	Bøde eller fængsel indtil 2 år
§ 373, stk. 7	Grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed hos andre tilknyttede personer	Bøde eller fængsel indtil 2 år
§ 373, stk. 8	Urigtige eller vildledende oplysninger om virksomhedens forhold	Bøde eller fængsel indtil 2 år

Oven på strafferammerne ligger tre udmålingsregler. Efter [§ 373, stk. 12](#) lægges der vægt på overtrædelsens grovhed og gerningsmandens økonomiske forhold, herunder virksomhedens nettoårsomsætning på gerningstidspunktet. Efter [§ 373, stk. 13](#) udmåles der en *skærpet* bøde i tre situationer: risiko for virksomhedens fortsatte drift, drift af finansiel virksomhed uden lovpligtig tilladelse, og grov eller gentagen tilsidesættelse af oplysningspligterne over for Finanstilsynet under skærpende omstændigheder. Og efter [§ 373, stk. 14](#) skal en opnået økonomisk fordel konfiskeres efter straffelovens 9. kapitel.

Hertil kommer [§ 373, stk. 5](#) om strafansvar for juridiske personer efter straffelovens 5. kapitel, [§ 373, stk. 4](#) om bemyndigelse til at strafbelægge bekendtgørelsesregler, og [§ 373 a](#) om administrative bødeforelæg.

Det er væsentligt at holde [§ 373](#) adskilt fra [§ 374](#), der hjemler *tvangsbøder*. Tvangsbøder er et forvaltningsretligt tvangsmiddel og ikke en strafferetlig sanktion; de bortfalder, hvis forpligtelsen opfyldes, inden bøden er betalt eller inddrevet. Efter [§ 374, stk. 5](#) er der dog en egentlig strafhjemmel for den virksomhed, der ikke efterlever et påbud efter [§ 374, stk. 4](#), eller afgiver urigtige oplysninger til Finanstilsynet i den forbindelse.

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 1-3, 6-8, 12-14](#)
[Lov om finansiel virksomhed § 374](#)

§ 2 Tilladelseskravene og deres afgrænsning: hvornår er der tale om tilladelsespligtig virksomhed?

Strafansvaret for ulovlig finansiel virksomhed hviler på tilladelseskravene i lovens første kapitler. Retsgrundlaget er ændret betydeligt i de senere år, og det er nødvendigt at holde tungen lige i munden:

- [§ 7, stk. 1](#) kræver **tilladelse som pengeinstitut** for virksomhed, der består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, *samt* i at yde lån for egen regning. Begge led skal være opfyldt.
- [§ 8, stk. 1](#) kræver **tilladelse som realkreditinstitut** for at yde lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer.
- [§ 10, stk. 1](#) kræver **tilladelse som investeringsforvaltningsselskab**. Bestemmelsen regulerer i dag ikke forsikringselskaber; forsikringsvirksomhed er udskilt til lov om forsikringsvirksomhed, og [§ 11](#) er ophævet.

- [§ 334, stk. 1](#) kræver **tilladelse som sparevirksomhed** for den, der erhvervsmæssigt eller som væsentligt led i sin drift modtager tilbagebetalingspligtige midler fra offentligheden og anbringer dem på anden måde end ved indsættelse i et pengeinstitut.

Forarbejderne til nyaffattelsen af § 7, stk. 2, ved lovforslaget bag ændringsloven af 15. december 2021 indeholder den mest udførlige afgrænsning af begrebet »indlån og andre midler, der skal tilbagebetales«:

"Indlån og andre midler, der skal tilbagebetales, er f.eks. modtagne midler, hvor indskyderen har krav på at få de indbetalte midler tilbagebetalt i sin helhed. Dette gælder uanset modtagerens økonomiske stilling. [...] Hvorvidt der er tale om indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, beror på en konkret afvejning af, om de modtagne midler er et indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales. I afvejningen indgår blandt andet rentebetingelser, løbetid, tilbagebetalingsbetingelser og fordringens form."

Forarbejderne afgrænser samtidig negativt: forudbetaling af forsikringspræmier, forudbetaling af varer og tjenesteydelser, spillkonti under onlinekasinobekendtgørelsen samt e-pengeinstitutters og betalingsinstitutters modtagelse af midler falder uden for. Omvendt er masse gælds breve, obligationslån og lån optaget gennem en crowdfundingplatform typeeksempler på »andre midler, der skal tilbagebetales«.

En særlig grænsedragning gælder crowdfunding. Projektejere er efter [§ 7, stk. 3](#) undtaget, når midlerne modtages som led i et udbud omfattet af [crowdfundingforordningen](#). Forarbejderne præciserer dog, at undtagelsen kun rækker til rollen som projektejer:

"Det vil fortsat falde under tilladelseskrævende virksomhed, hvis en projektejer udøver pengeinstitutvirksomhed ved samtidig at yde udlån for egen regning. [...] Forretningsmodeller, der baserer sig på løbende og væsentlig finansiering via crowdfunding, vil skulle ansøge om tilladelse som pengeinstitut eller sparevirksomhed."

Den administrative praksis viser, at afgrænsningen af tilladelsespligtig virksomhed sjældent er trivial. I [03-176.255](#) tiltrådte Erhvervsankenævnet, at et netbetalingssystem, der lod brugere have indeståender over bagatelgrænsen på 75 euro, skulle søge tilladelse som udsteder af elektroniske penge. I [00-213.659](#) blev en rådgivningsvirksomhed, der hverken indhentede tilbud selv eller modtog provision, alligevel anset for tilladelseskrævende forsikringsmæglervirksomhed, fordi de samlede ydelser udgjorde formidling. Og i [24-02796](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet i 2026 Finanstilsynets påbud om, at to selskaber drev ulovlig virksomhed som forvalter af alternative investeringsfonde uden tilladelse eller registrering – efter at tilsynets første afgørelse var blevet hjemvist på grund af utilstrækkelig sagsoplysning. Sagen illustrerer, at bevisbyrden for, at en aktivitet er tilladelseskrævende, er reel og skal løftes konkret.

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 7, stk. 1-3](#)
[Lov om finansiel virksomhed § 8, stk. 1](#)
[Lov om finansiel virksomhed § 10, stk. 1](#)
[Lov om finansiel virksomhed § 334, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Erhvervsankenævnet stadfæster Finanstilsynets påbud om ophør af markedsføring af solcelle- og ejendomsprojekter til detailinvestorer efter FAIF-loven

27.04.2026

Erhvervsankenævnet · Elektroniske penge kan kun udstedes af pengeinstitutter eller virksomheder med særskilt tilladelse – K A/S pålagt at søge tilladelse

07.10.2004

Erhvervsankenævnet · Forsikringsrådgivningsvirksomhed anset for forsikringsmæglervirksomhed – krav om tilladelse fra Finanstilsynet

03.05.2001

Eneretten til indlån fra offentligheden – hvornår er der tale om en "henvendelse til offentligheden"?

§ 3

§ 7, stk. 2 giver pengeinstitutter, udenlandske kreditinstitutter, sparevirksomheder, staten og Nationalbanken eneret til fra offentligheden at modtage indlån og andre tilbagebetalingspligtige midler, mens § 7, stk. 4 giver pengeinstitutter, staten og visse udenlandske kreditinstitutter eneret til ved henvendelse til offentligheden at tilbyde sig som modtagere af indlån. Overtrædelse af begge bestemmelser er strafbelagt efter § 373, stk. 1.

Den centrale afgørelse om, hvad der udgør en henvendelse til offentligheden, er Erhvervsankenævnets kendelse i 2007-0012186. Et kommanditselskab uden pengeinstituttilladelse havde på sin hjemmeside udbudt konti, opsparing, kreditkort og netbank til enhver, der ville indskyde mindst 20.000 euro. Selskabet gjorde gældende, at siden var forbeholdt kommanditister bag et login. Finanstilsynet fremhævede, at login-spærringen først var indsat, efter at sagen var taget op:

"Før sagen blev taget op, kunne potentielle indskydere frit henvende sig og oprette en konto, ... som lå frit tilgængeligt, for alle der var interesseret i at indskyde mindst Euro 20.000. Det fremgår ikke ..., at det forudsætter, at man er kommanditist for at oprette konti i K K/S"

Ankenævnet stadfæstede og lagde afgørende vægt på, at hverken vedtægter eller hjemmeside indeholdt reelle begrænsninger i adgangen til at blive selskabsdeltager. Enhver kunne i princippet blive kommanditist og dermed indskyde midler, og den internetbaserede annoncering efter indlån til en ikke på forhånd afgrænset personkreds var derfor en henvendelse til offentligheden i strid med § 7, stk. 4.

Tre principper kan udledes af afgørelsen:

- Eneretten angår **markedsføringen** – adgangen til at rette et tilbud mod en ikke på forhånd afgrænset personkreds – og ikke først den faktiske modtagelse af midler.
- En formel adgangsbegrænsning (medlemskreds, login, vedtægtsbestemt formål) er kun reel, hvis den faktisk begrænser, hvem der kan komme ind.
- Efterfølgende afhjælpning på hjemmesiden reparerer ikke den allerede skete overtrædelse.

At kravene til de forretningsgange, der ligger til grund for en tilladelse, håndhæves stramt allerede på ansøgningsstadiet, ses af 18/09255, hvor en vekselvirksomhed med elleve års drift blev nægtet tilladelse både på grund af indehaverens manglende egnethed og på grund af gennemgående mangler i risikovurdering og forretningsgange. Og i 23/08397 blev en inddragelse af en e-pengeinstituttilladelse hjemvist, fordi Finanstilsynet ikke først havde meddelt selskabet en frist til berigtigelse – et forvaltningsretligt krav, der også har betydning i strafsporet, fordi den ulovlige tilstand først kan straffes, når den er retligt fastslået.

LOV	Lov om finansiel virksomhed § 7, stk. 2, 4	Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 1
PRAKSIS	Erhvervsankenævnet · Hjemvisning af sag om inddragelse af e-pengeinstituttilladelse grundet manglende frist til berigtigelse	04.07.2024
	Erhvervsankenævnet · Afslag på tilladelse til valutavekslingsvirksomhed stadfæstet – mangelfuld hvidvaskforretningsgang og utilstrækkelig egnethed hos indehaver	22.08.2019
	Erhvervsankenævnet · Kommanditselskab med banklignende navn og indlånstilbud i strid med lov om finansiel virksomhed	07.02.2008

§ 4 Betegnellesbeskyttelsen – »bank«, »sparekasse«, »andelskasse« og forvekslelige navne

§ 7, stk. 5 giver pengeinstitutter eneret til betegnelserne »bank«, »sparekasse« og »andelskasse« og forbyder andre virksomheder at anvende navne eller betegnelser, der er egnet til at fremkalde det indtryk, at de er pengeinstitutter. § 7, stk. 6 pålægger omvendt pengeinstitutter en *pligt* til at bruge den betegnelse, der svarer til deres organisatoriske form. En tilsvarende beskyttelse for »realkreditinstitut«, »kreditforening« m.fl. findes i § 8, stk. 5. Overtrædelse af begge er strafbelagt efter § 373, stk. 1.

Erhvervsankenævnets praksis er omfattende og bemærkelsesværdigt streng.

Formålet er absolut beskyttelse. I 04-249.605 blev syv binavne indeholdende »andelskredit« og »boligkredit« nægtet registreret, fordi de kunne forveksles med henholdsvis en andelskasse og et realkreditinstitut. Finanstilsynet citerede forarbejderne:

"Hensynet til offentligheden nærmere kan karakteriseres som et hensyn til indskydere og investorer i de finansielle virksomheder. Dette hensyn har betydelig vægt, idet det også samfundsøkonomisk har stor betydning, at man uden problemer kan identificere de institutioner, der har tilladelse til at forvalte værdier. Af denne grund må selv den svageste mulighed for forveksling ikke kunne finde sted."

Virksomhedens faktiske formål er uden betydning. Samme sag henviste til U 1980.457, hvorefter det er uden betydning, om virksomhedens aktuelle beskæftigelse adskiller sig væsentligt fra bankvirksomhed, "idet virksomhedens karakter kan ændres". Det samme ræsonnement bar 04-201.137, hvor Finanstilsynet fandt et selskabsnavn med ordet »bank« ulovligt, selv om selskabets aktivitet var køb og salg af sæd – klagen blev dog afvist som for sent indgivet efter fristen i § 372, stk. 1.

Sammenligneligheds-kriteriet. Omvendt viser Østre Landsrets dom i UfR 1999.330 Ø (»Image Bank«), som Erhvervsankenævnet gentagne gange har lagt til grund, at der ikke foreligger en overtrædelse, når ordet »bank« beskriver noget helt andet end pengeinstitutvirksomhed:

"[V]ed vurderingen af, om ordet 'bank' er anvendt i strid med navneeneretten, må tillægges betydning, om ordet er anvendt som betegnelse for en virksomhed, der kan sammenlignes med pengeinstitutvirksomhed."

Ingen analogi for udenlandske selskaber uden for kreditinstitutdefinitionen. I 97-220.383 fik et svensk forsikringsselskab ikke lov at etablere et dansk datterselskab med moderselskabets »bank«-varemærke i navnet. Undtagelsen for udenlandske kreditinstitutter, der gennemførte artikel 5 i første banksamordningsdirektiv, kunne ikke anvendes analogt på forsikringsselskaber, og forbuddet blev ikke anset for at stride mod etableringsfriheden.

Beskyttelsen rækker ud over selskabsnavnet. I 2009-0019017 blev en andelskasse påbudt at fjerne ordet »bank« fra sit domænenavn og sin markedsføring – også selv om domænet havde været brugt i over ti år og omfattede mere end 60 e-mailadresser. Ankenævnet afviste både et forventningsargument (Finanstilsynet havde ikke tidligere grebet ind) og et proportionalitetsargument, og lagde vægt på, at en hjemmeside efter EU-direktiv 2003/58/EF sidestilles med breve og forretningspapirer.

Bemærk, at § 374, stk. 1 giver Finanstilsynet mulighed for at anvende daglige eller ugentlige tvangsbøder som pressionsmiddel over for den, der ikke bringer et ulovligt navn i orden – et instrument, der i praksis anvendes før en egentlig politianmeldelse efter § 373.

LOV

[Lov om finansiell virksomhed § 7, stk. 5, 6](#)
[Lov om finansiell virksomhed § 8, stk. 5](#)
[Lov om finansiell virksomhed § 372, stk. 1](#)
[Lov om finansiell virksomhed § 374, stk. 1](#)

PRAKSIS

Erhvervsankenævnet · Påbud til andelskasse om ophør af brug af betegnelsen "bank" i domænenavn og markedsføring	09.02.2010
Erhvervsankenævnet · Binavne med 'andelskredit' og 'boligkredit' nægtet registrering – forveksling med pengeinstitut og realkreditinstitut	21.11.2005
Erhvervsankenævnet · Klage over selskabsnavn med "bank" afvist som for sent indgivet – Erhvervsankenævnet 2004	14.10.2004
Erhvervsankenævnet · Svensk forsikringsselskab nægtet ret til at bruge ordet 'bank' i dansk datterselskabs navn	31.08.1998

§ 5 Bødemodellen: grovhed, nettoårsomsætning og det skærpede niveau ved drift uden tilladelse

Bødeudmålingen efter FIL styres af en model, der blev indført ved lovændringen i december 2016 og siden er videreført ordret i den finansielle særlovgivning. Modellen fremgår i dag af § 373, stk. 12 og stk. 13. Den mest udførlige beskrivelse af modellens indhold findes i forarbejderne til den parallelle bestemmelse i [lov om fondsmæglerselskaber og investeringsservice og -aktiviteter § 271](#), der udtrykkeligt viderefører FIL's model uden materielle ændringer.

Modellens byggesten:

- **To selvstændige akser.** Overtrædelsens grovhed vurderes *uafhængigt* af gerningsmandens økonomiske forhold. Omsætningens størrelse må ikke indgå i vurderingen af, om et forhold er bagatelagtigt, men bestemmer, inden for hvilket bødeinterval udmålingen sker.
- **Kategoriopdeling efter nettoårsomsætning.** Virksomhederne inddeles i størrelseskategorier med hvert sit bødeinterval, og der lægges vægt på, om virksomheden ligger i den øvre eller nedre del af sin kategori. Nettoomsætningen opgøres på grundlag af årsregnskabet for gerningsåret – og ved **tilstandsforbrydelser**, som netop drift uden tilladelse er, på det tidspunkt, hvor den ulovlige tilstand ophører.
- **Bagatelagtige, rent formelle overtrædelser** udløser et fast lavt niveau på mellem 10.000 kr. og 50.000 kr. afhængigt af kategori, uden yderligere gradueringsmulighed.
- **Fysiske personer** udmåles som udgangspunkt i intervallet fra 10.000 kr. og indtil en nettomånedsløn, beregnet som 1/25 af bruttoindtægten efter årsopgørelsen.
- **Hensynet til virksomhedens overlevelse.** Bøden må ikke føre til, at en finansiell virksomhed bliver nødlidende, eller forværre økonomien i en allerede nødlidende virksomhed – men dette hensyn kan aldrig føre bøden ned under det beløb, der følger af reglen om vindingsbøde.

Om den skærpede bøde ved drift uden tilladelse anfører forarbejderne til den parallelle bestemmelse:

"Drift af et fondsmæglervirksomhed uden den fornødne tilladelse indebærer en grundlæggende tilsidesættelse af Finanstilsynets mulighed for at føre tilsyn med fondsmæglerselskabet. Bestemmelsen indebærer, at der for sådanne overtrædelser fastsættes et skærpet bødeniveau med henblik på at markere alvorligheden af drift af fondsmæglervirksomhed uden lovpligtig tilladelse. Kravet om tilladelse er en grundlæggende forudsætning for, at der kan føres tilsyn."

Samme begrundelse bærer § 373, stk. 13, nr. 2. Bemærk, at skærpelsesgrunden i nr. 3 om grov eller gentagen tilsidesættelse af oplysningspligterne efter forarbejderne kun aktiveres, når overtrædelsen har "sådan en karakter, at den kan sidestilles med at drive et fondsmæglerselskab uden tilladelse" – altså en høj tærskel.

Konfiskation og vindingsbøde hænger sammen. Efter [§ 373, stk. 14](#) skal en opnået økonomisk fordel konfiskeres efter [straffelovens § 75, stk. 1](#), og kan konfiskation ikke ske, fastsættes en forhøjet bøde ved at lægge den skønnede fortjeneste eller besparelse *oven i* den bøde, der ellers ville være udmålt. Forarbejderne præciserer, at en blot *tilsigtet* fortjeneste ikke udløser vindingsbøde, men efter straffelovens almindelige regler kan indgå i grovhedsvurderingen.

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 12-14](#)
[Straffeloven § 75, stk. 1](#)

§ 6 Byretspraksis om ulovlig udlånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse – Sønderborg og Esbjerg

Den mest oplysende domspraksis om sanktionsniveauet ved drift af finansiel virksomhed uden tilladelse findes i to byretsdomme fra 2024. Begge angår den parallelle straffebestemmelse i [lov om forbrugslånsvirksomheder § 30, stk. 1, jf. § 3, stk. 1](#) – ikke FIL § 373 – men bødemodellen og konfiskationsprincipperne er identiske, og forarbejderne bag begge love bygger på samme skærpede niveau ved ulovlig drift af finansiel virksomhed.

Sag	Gerningsperiode	Udbytte	Bøde	Forvandlingsstraf	Konfiskation
A5-1626/2023 , Retten i Sønderborg	ultimo 2019 – 9. juni 2021	282.363,83 kr.	25.000 kr.	14 dages fængsel	282.363,83 kr.
AM2024.07.03B , Retten i Esbjerg	maj 2020 – december 2021	850.000 kr.	125.000 kr.	40 dages fængsel	850.000 kr.

Esbjerg-dommen er den mest udførligt begrundede. Retten tog udgangspunkt i det skærpede niveau og gengav forarbejdernes taksering:

"Det fremgår af forarbejderne til lov om forbrugslånsvirksomhed, LFF 2020 149, ad bemærkningerne til m. 12, at der forudsættes et bødeniveau for virksomhed med en omsætning på op til 50 mio. kr. om året, således at det generelle niveau for virksomhedsbøder ligger fra 25.000 kr. til 100.000 kr., mens det skærpede bødeniveau ligger fra 500.000 kr. til 1 mio. kr."

Udgangspunktet var altså 500.000 kr. Retten fraveg det nedad til 125.000 kr. med tre begrundelser, som samlet udgør den mest brugbare rettesnor i praksis:

"Efter den tid der er forløbet, siden forholdet blev begået sammenholdt med omfanget af udlånsvirksomheden, der, uanset hvordan omsætningen opgøres, ligger i den lave ende af det i forarbejderne angivne omsætningsinterval, og under hensyn til, at tiltalte på et tidligt stadie i efterforskningen og også i retten har erkendt forholdet, finder retten herefter, at bøden passende kan fastsættes til 125.000 kr."

Konfiskationen blev derimod taget fuldt til følge, og retten fremhævede, at forarbejderne udtrykkeligt forudsætter, at fortjenesten konfiskeres *sideløbende* med bøden:

"Det er forudsat i de ovenfor nævnte forarbejder, at en eventuel fortjeneste skal konfiskeres sideløbende med idømmelse af bøde. Retten tager herefter påstanden om konfiskation til følge, jf. straffelovens § 75, stk. 1."

Sønderborg-dommen placerede bøden i den *nederste* del af det generelle – ikke det skærpede – niveau, 25.000 kr., trods flere skærpende omstændigheder: tiltalte havde udnyttet personer med betydelige økonomiske

vanskeligheder, drev virksomheden ulovligt i over halvandet år og anvendte i visse tilfælde trusler for at gennemtvinge tilbagebetaling. Modvægten var gode personlige forhold, ren straffeattest, fuld tilståelse efter [straffelovens § 82, stk. 1](#) og lang tid siden gerningen. Det er værd at bemærke, at Finanstilsynets notat om bødeniveau indgik som bevis i sagen.

De to domme tegner tilsammen et mønster:

- Konfiskationsbeløbet er styret af den faktiske fortjeneste og fraviges ikke.
- Bøden er derimod stærkt individualiseret og lander i praksis langt under det vejledende skærpede niveau.
- Forholdet mellem bøde og konfiskation kan blive markant skævt – i Esbjerg-sagen 1:6,8.
- Sagsbehandlingstiden er en selvstændig og tungtvejende formildende faktor.

Som sammenligningsgrundlag uden for det finansielle område kan henvises til praksis om erhvervsvirksomhed uden tilladelse efter godskørselsloven. I [SS-2690/2007-VIB](#) fastsatte Retten i Viborg bøde og et skønsmæssigt konfiskationsbeløb for syv års kørsel uden tilladelse, men Vestre Landsret frifandt i [SS-2674/2007-VLR](#) for konfiskationspåstanden på 4,95 mio. kr. og stadfæstede alene bøden på 20.000 kr., fordi der ikke forelå en merfortjeneste opnået *udelukkende* ved den ulovlige handling. Distinktionen mellem virksomhedens samlede omsætning og den merfortjeneste, der kan henføres til selve den manglende tilladelse, er dermed også relevant for FIL-sager – men er i forbrugslånsagerne ikke blevet aktualiseret, fordi den fulde renteindtægt dér udsprang direkte af den ulovlige udlånsvirksomhed.

LOV	Lov om finansiell virksomhed § 373, stk. 13	Lov om forbrugslånsvirksomheder § 3, stk. 1	
	Lov om forbrugslånsvirksomheder § 30, stk. 1	Straffeloven § 75, stk. 1	Straffeloven § 82, stk. 1
PRAKSIS	Landsretten · Landsrettens dom i sag om godskørsel uden tilladelse – Frifindelse for konfiskation 04.03.2008		
	Byretten · Bøde og konfiskation for illegal forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse 03.07.2024		
	Byretten · Bøde og konfiskation for ulovlig drift af forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse 07.03.2024		
	Byretten · Dom for ulovlig godskørsel uden tilladelse og konfiskation af udbytte 04.12.2007		

§ 7 Ledelsessvigt-strafansvaret i § 373, stk. 6-8, og straffelovens § 290 b

Ledelsesstrafansvaret blev nyaffattet ved [lov nr. 409 af 25. april 2023](#) med virkning fra 1. juli 2023. De hidtidige stk. 6 og 7 blev ophævet og erstattet af tre selvstændige gerningsindhold i [§ 373, stk. 6-8](#).

Stk. 6 – grove eller oftere gentagne ledelsessvigt. Bestemmelsen rammer et medlem af bestyrelsen eller direktionen i et pengeinstitut, realkreditinstitut, investeringsforvaltningsselskab eller en finansiell holdingvirksomhed – samt en ansat, der i det daglige er en del af den faktiske ledelse – som gør sig skyldig i grove eller oftere gentagne ledelsessvigt, der medfører tab eller risiko for tab for virksomheden, indskyderne, obligationsejerne eller andre investorer eller kunder. Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 2 år. Et selvstændigt led rammer ledelsessvigt, der medfører **væsentlig øget risiko for, at virksomheden udsættes for eller anvendes som led i kriminalitet**. Om dette led anfører de almindelige bemærkninger:

"Den foreslåede bestemmelse er udtryk for, at ledelsen af en finansiell virksomhed har en strafferetlig sanktioneret pligt til at beskytte virksomheden dels mod selv at blive udsat for kriminalitet, dels mod at blive anvendt som et redskab i forbindelse med udenforstående aktørers kriminalitet."

Stk. 7 – grov eller oftere gentagen forsømmelse eller skødesløshed. Bestemmelsen rammer personer, der er knyttet til instituttet uden at være ledelsesmedlem eller del af den faktiske ledelse, og for nøglefunktionsansvarlige tillige det kriminalitetsrelaterede led. Samme strafferamme på 2 år.

Stk. 8 – urigtige eller vildledende oplysninger om virksomhedens forhold til offentlige myndigheder, offentligheden, selskabsorganer, indskydere, obligationsejere eller investorer. Bestemmelsen er en videreførelse af det tidligere § 373, stk. 7, 1. pkt., 1. led.

Tilregnelserkravet er simpel uagtsomhed. De almindelige bemærkninger til reformen fastslår, at tilregnelserkravet efter de tidligere stk. 6 og 7 var simpel uagtsomhed, jf. [straffelovens § 19](#), og at der "således ikke [er] krav om, at eksempelvis den konkrete undladelse af at træffe passende foranstaltninger i tilfælde af tab eller nærliggende fare for tab af væsentlig størrelse er foretaget forsætligt eller groft uagtsomt".

SIFI-forhøjelsen. [Straffelovens § 290 b, stk. 1](#) hæver strafferammen til fængsel indtil 3 år, når overtrædelsen af FIL § 373, stk. 6 eller 8, begås af et medlem af direktionen eller bestyrelsen i et systemisk vigtigt finansielt institut. Bestemmelsen blev indsat ved [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) sammen med forhøjelsen af strafferammen i den daværende § 373, stk. 7, fra fængsel indtil 4 måneder til 2 år. Forarbejderne begrundede forhøjelsen ikke kun med strafværdigheden, men også med efterforskningsmulighederne:

"Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede forhøjelse af strafferammen, udover at have betydning for den maksimalt udmålte straf for overtrædelse af de bestemmelser, der er omfattet af strafbestemmelsen, også vil kunne give politi og anklagemyndighed adgang til at foretage flere efterforskningskridt i forbindelse med en efterforskning af at evt. strafbart forhold, end hvad der mulighed for i dag."

Sammenhængen med de materielle ledelsesregler. Strafbestemmelserne skal læses sammen med [§ 70](#) om bestyrelsens overordnede og strategiske funktion og [§ 71](#) om effektive former for virksomhedsstyring, hvis overtrædelse selvstændigt kan straffes med bøde efter [§ 373, stk. 2](#), samt med ledelsesbekendtgørelserne udstedt i medfør heraf.

LOV

[Lov om finansiell virksomhed § 70](#)[Lov om finansiell virksomhed § 71, stk. 1](#)[Lov om finansiell virksomhed § 373, stk. 6-8](#)[Straffeloven § 19](#)[Straffeloven § 290b, stk. 1](#)

Hvorfor så få straffesager? Ansvarsudvalgets diagnose og 2023-reformen

§ 8

Den mest bemærkelsesværdige iagttagelse ved FIL § 373 er, hvor sjældent bestemmelsen fører til domme mod ledelsesmedlemmer. Ansvarsudvalget, hvis forslag blev gennemført ved [lov nr. 409 af 25. april 2023](#), kortlagde omfanget:

"Særligt med hensyn til overtrædelse af de centrale ledelsesregler i §§ 70 og 71 og § 373, stk. 6 og 7, i lov om finansiell virksomhed, anmeldte Finanstilsynet i perioden fra 2008-2019 i ti sager ledelsesmedlemmer fra i alt syv pengeinstitutter til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (i dag National enhed for Særlig Kriminalitet, NSK). I otte af de ti sager har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet imidlertid måttet indstille efterforskningen eller opgive påtale efter retsplejelovens regler herom."

Begrundelserne for at indstille eller opgive fordelte sig efter udvalget på tre typer: manglende rimelig formodning om et strafbart forhold, umuligheden af at påvise ledelsesmæssige svigt i form af en tilstrækkelig

grad af **individuel** pligtforsømmelse, og manglende bevismæssig klarhed. I flere sager blev der lagt "betydelig vægt på det skøn, som vurderingen af den retlige standard i § 71 i lov om finansiel virksomhed indebar".

Udvalgets diagnose var, at problemet ikke primært var manglende vilje til at forfølge, men at strafbemmelserne ikke var egnede til at bære straffesager:

"Et eventuelt ledelsesmæssigt strafansvar knytter sig i vidt omfang til bredt formulerede bestemmelser, der efterlader en betydelig grad af usikkerhed med hensyn til det nærmere indhold af ledelsesmedlemmernes pligter og karakteren af eventuelle strafbare pligtforsømmelser. Endvidere indeholder lovgivningen en række – i strafferetlig sammenhæng – vage og ubestemte retlige standarder."

og videre:

"[F]orarbejderne til de relevante strafbemmelser i lov om finansiel virksomhed, herunder § 373, stk. 6 og 7, [har ikke] i tilstrækkelig grad indeholdt retningslinjer, bidrag eller eksempler på den adfærd, der skulle kunne danne grundlag for et strafferetligt ledelsesansvar."

Reformens svar var derfor ikke først og fremmest en strafskærpelse, men en **præcisering med eksempler i forarbejderne** – netop for at skabe "et hjemmelsmæssigt mere sikkert grundlag for anklagemyndigheden at føre sager på".

Udvalgets iagttagelser om det individuelle pligtforsømmelseskrav genfindes i den civile ansvarspraksis, hvor domstolene gennemgående har givet ledelsen et bredt forretningsmæssigt skøn. I [BS-241/2017-HJR](#) fandt Højesteret kun den administrerende direktør ansvarlig for tab på aktiekreditter og frifandt samtlige bestyrelsesmedlemmer. I [Sag 34/2020](#) om ebh bank og [Sag 32/2020](#) om Løkken Sparekasse blev grænserne for domstolenes efterprøvelse af det forretningsmæssige skøn trukket tilsvarende snævert. Og i [BS-426/2011-VLR](#) frifandt Vestre Landsret både direktør, bestyrelsesformand, næstformand og revisorer for et krav på 275 mio. kr. vedrørende en sparekasses udlånsvækst til ejendomssektoren. Når culpatærsklen i civilretten ligger så højt, ligger den strafferetlige tærskel nødvendigvis endnu højere.

I [BS-427/2011-VLR](#) om bankkrakket i Gl. B1 indgik [FIL § 373, stk. 1](#) blandt de påberåbte bestemmelser sammen med §§ 70, 78, 117, 124, 145 og 152 – en illustration af, at strafbemmelserne også har betydning som normfastlæggende element i civile ansvarssager, selv når der ikke rejses tiltale. Sagskomplekset omkring ledelsesansvar i nødlidende banker behandles nærmere under [bestyrelsesansvar](#); om den processuelle side kan henvises til Højesterets kendelse i [BS-27428/2025-HJR](#) om tredjemandsedition i Danske Bank-komplekset.

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 70](#)

[Lov om finansiel virksomhed § 71, stk. 1](#)

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 6](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret ophæver afgørelse om tredjemandsedition i sag om ledelsesansvar i Danske Bank-komplekset	13.11.2025
	Højesteret · Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1	01.12.2022
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	08.04.2022
	Højesteret · Erstatningsansvar for bankdirektør i Løkken Sparekasse vedrørende udlånsengagementer	04.02.2021
	Landsretten · Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse	28.02.2020
	Landsretten · Sag om erstatningsansvar for ledelse og revision i Gammel Bank 1 (Gl. B1)	31.01.2020

§ 9 Strafansvar for ikke at efterkomme Finanstilsynets påbud

[§ 373, stk. 3](#) er den bestemmelse, der i praksis oftest aktualiseres ved siden af tilladelsesovertrædelserne. Efter 1. pkt. straffes en finansiell virksomhed eller finansiell holdingvirksomhed med bøde, hvis den ikke efterkommer et påbud givet i medfør af bl.a. [§ 347 b, stk. 1](#) om uvildig undersøgelse, [§ 347 c, stk. 1](#), [§ 348, stk. 2](#) om berigtigelse af god skik-overtrædelser eller [§ 350, stk. 1](#) om nødvendige foranstaltninger ved forringet økonomisk stilling. Efter 2. pkt. straffes tillige *den*, som ikke efterkommer et påbud efter [§ 351, stk. 2, 3 og 5](#) – altså det enkelte bestyrelsesmedlem, der ikke nedlægger sit hverv.

Sanktionstrappen er dermed treleddet: administrativt påbud → tvangsbøder efter [§ 374](#) → straf efter [§ 373, stk. 3](#). Finanstilsynets egen beskrivelse af trappen findes i [vejledning om tilsynsdiamanten for pengeinstitutter](#), hvor det fremgår, at tilsynet ud fra en proportionalitetsvurdering "vil benytte den mindst indgribende reaktion", og at reaktionerne på de højere trin alene anvendes "i mere alvorlige situationer, fx ved gentagne overskridelser og ved manglende reaktion fra instituttets side".

Den administrative praksis om [§ 351-påbud](#) er velbelyst. I [2010-0022787](#) stadfæstede Erhvervsankenævnet et påbud til en bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv efter gentagne, systematiske overtrædelser gennem fem år: mangelfuld protokolføring i strid med [§ 74, stk. 3](#), manglende efterlevelse af et tidligere påbud om årlig behandling af retningslinjer, og uafklarede præmierestancer fra rederier tilknyttet formanden selv. Sagen er lærerig, fordi den viser den type dokumenterbare, individualiserede pligtforsømmelser, som Ansvarsudvalget efterlyste i strafsporet – og som i det administrative spor faktisk lader sig føre.

Højesteret har i [BS-16601/2019-HJR](#) fastslået, at adfærd udvist i en *ikke-finansiell* virksomhed kan bære et påbud efter [§ 351, stk. 2](#), og at der ikke kræves en konkret, kortsigtet risiko for virksomhedens ophør. Rækkevidden af egnetheds- og hæderlighedskravene er nærmere beskrevet i [Fit & Proper-vejledningen](#). Bemærk, at fit & proper-sporet er *administrativt* og ikke strafferetligt – den administrative prøvelse af Finanstilsynets afgørelser behandles under [finansstilsynets-afgoerelser](#). At de to spor kobles, ses dog af [§ 351, stk. 5](#), hvorefter Finanstilsynet kan påbyde en virksomhed at afsætte en direktør eller nøgleperson, når der er **rejt tiltale** i en straffesag om overtrædelse af straffeloven eller den finansielle lovgivning, indtil straffesagen er afgjort.

At Finanstilsynet fortsat anvender politianmeldelse som reaktion, fremgår af tilsynets egen offentliggørelse af [politianmeldelsen af Stadil Sparekasse for manglende kreditkontroller](#) af 22. juni 2026, indgivet efter to inspektioner af sparekassens forretningsgange.

Strafhjemlen rækker også ud i bekendtgørelsesregulering. Efter [§ 373, stk. 4](#) kan der i bekendtgørelser udstedt i medfør af loven fastsættes straf af bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Eksempler er [§ 30 i bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder](#), der straffer manglende efterkommelse af påbud efter bekendtgørelsens [§ 29](#), og [§ 52 i bekendtgørelsen om et skibsfinansieringsinstitut](#), der gør hele [§ 373](#) anvendelig på skibsfinansieringsinstituttet.

LOV	Lov om finansiell virksomhed § 347b, stk. 1	Lov om finansiell virksomhed § 350, stk. 1
	Lov om finansiell virksomhed § 351, stk. 2	Lov om finansiell virksomhed § 373, stk. 3
	Lov om finansiell virksomhed § 374	
PRAKSIS	Højesteret · Afgørelse om nedlæggelse af bestyrelseshverv i finansielle virksomheder grundet adfærd i ikke-finansiell virksomhed	17.01.2020
	Erhvervsankenævnet · Afslag på godkendelse som bestyrelsesmedlem i betalingstjenestevirksomhed grundet manglende erfaring	13.11.2013

§ 10 Juridiske personers strafansvar, den 10-årige forældelsesfrist og administrative bødeforelæg

Selskabsansvar. Efter [§ 373, stk. 5](#) kan der pålægges selskaber m.v. strafansvar efter straffelovens 5. kapitel. Det er i praksis den primære ansvarsform ved tilladelses- og oplysningsovertrædelser begået i selskabsform, mens ledelsessvigt-bestemmelserne i stk. 6-8 er rettet mod fysiske personer.

Forældelse. Hovedreglen i [§ 373, stk. 9](#) er en forældelsesfrist på 5 år. Men [§ 373, stk. 10](#) fastsætter en **10-årig** frist for en lang katalogliste af tunge overtrædelser, herunder [§ 7, stk. 1-4](#), [§ 8, stk. 1 og 3](#), [§ 10, stk. 1 og 2](#), [§ 70, stk. 1-5](#), [§ 71, stk. 1 og 5](#), [§§ 75 og 78](#), [§ 124, stk. 1 og 2](#), [§ 125](#), [§ 126 a](#), [§ 152, stk. 1](#), samt en række CRR-artikler og artikel 12, stk. 1, og artikel 23 i crowdfundingforordningen og artikel 16, stk. 1, i MiCA. Den 10-årige frist blev indført ved [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#), hvis forarbejder begrundet valget dobbelt:

"Fælles for de anførte bestemmelser i lov om finansiell virksomheder er, at de enten er grove derved, at deres overtrædelse kan have alvorlige økonomiske konsekvenser for en virksomhed, indskyderne, investorerne m.v., eller bestemmelserne kan være karakteriseret ved, at de er alvorlige og vanskelige for Finanstilsynet at føre et effektivt tilsyn med. Dette kan skyldes, at en konstatering af en overtrædelse ofte vil kræve gennemgang af omfattende materiale og længerevarende undersøgelser. Som eksempel på overtrædelse, der er særligt grov, kan nævnes manglende tilladelse til at drive finansiell virksomhed efter lovens § 7."

Det er en væsentlig praktisk pointe, at netop drift uden tilladelse – den overtrædelse, der udløser skærpet bøde efter stk. 13, nr. 2 – også er den, der har den lange forældelsesfrist. Til sammenligning har [lov om forbrugslånsvirksomheder § 30, stk. 7](#) alene en 5-årig frist, hvilket gør sagsbehandlingstiden relativt mere kritisk i de sager.

Administrative bødeforelæg. [§ 373 a](#) giver erhvervsministeren hjemmel til at fastsætte regler om, at Finanstilsynet i nærmere angivne sager kan afgøre sagen uden retssag ved bødeforelæg, hvis den pågældende erklærer sig skyldig og rede til at betale. Hjemlen er udmøntet i [bekendtgørelsen om anvendelse af administrative bødeforelæg på det finansielle område](#). Kataloget i [bekendtgørelsens § 2](#) omfatter netop kernen af tilladelsesovertrædelserne:

- Udøvelse af virksomhed som pengeinstitut uden tilladelse, jf. [§ 7, stk. 1 \(nr. 1\)](#)
- Henvendelse til offentligheden med tilbud om at modtage indlån uden tilladelse, jf. [§ 7, stk. 4 \(nr. 2\)](#)
- Udøvelse af virksomhed som realkreditinstitut uden tilladelse, jf. [§ 8, stk. 1 \(nr. 3\)](#)
- Udstedelse af realkreditobligationer uden at opfylde betingelserne, jf. [§ 8, stk. 3 \(nr. 4\)](#)
- Manglende efterkommelse af påbud efter [§ 350, stk. 1 \(nr. 32\)](#)

Bødeforelægsordningen forklarer en del af den lave dompraksis: en betydelig del af de sager, der ender med en sanktion, afgøres administrativt og bliver derfor aldrig til domme.

Rettighedsfrakendelse. FIL [§ 373](#) indeholder ikke selv en frakendelsesbestemmelse. Frakendelse må derfor ske efter [straffelovens § 79](#) om frakendelse af retten til at udøve virksomhed – sml. den udtrykkelige bestemmelse i betalingsloven. I det administrative spor er den funktionelle pendant påbuddet efter [§ 351](#) og fit & proper-afgørelsens varighed, hvor forarbejderne til [lov nr. 409 af 25. april 2023](#) fastsætter et udgangspunkt

på fem år for negative hæderlighedsvurderinger og forbeholder varigheden "indtil videre" til særligt alvorlige sager om bl.a. "åbenbare ledelsesmæssige svigt, der har medført betydelige økonomiske tab eller skadevirkning".

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 5, 9, 10](#)[Lov om finansiel virksomhed § 373a](#)[Lov om forbrugslånsvirksomheder § 30, stk. 7](#)[Straffeloven § 79](#)

§ 11 EU-forordningerne som gerningsindhold i § 373 – CRR, PRIIP, crowdfunding, MiCA og DORA

En stadig større del af [§ 373](#) består ikke af henvisninger til danske paragraffer, men til artikler i direkte gældende EU-forordninger. Det er en selvstændig fortolkningsudfordring, fordi gerningsindholdet skal findes i forordningsteksten, mens strafferammen og udmålingsreglerne findes i dansk ret.

[§ 373, stk. 1](#) strafbelægger med bøde eller fængsel indtil 4 måneder bl.a.:

- [Artikel 11, artikel 26, stk. 2, artikel 92, stk. 1](#) og [artikel 395](#) i **CRR-forordningen** (kapitalgrundlag, konsolidering og store eksponeringer)
- Artikel 6, 7, 9 og 18-26 i **securitiseringsforordningen** ([forordning 2017/2402](#))
- [Artikel 3, stk. 1](#), artikel 5, [artikel 12, stk. 1](#) og artikel 25 i **crowdfundingforordningen**
- [Artikel 16, stk. 1, artikel 23, stk. 1](#) og [artikel 59, stk. 1](#) i **MiCA-forordningen** om markeder for kryptoaktiver

[§ 373, stk. 2](#) strafbelægger med bøde bl.a. [artikel 5, stk. 1](#), artikel 6 og 7 samt [artikel 14](#) i

PRIIP-forordningen om dokumenter med central information til detailinvestorer, en lang række CRR-artikler, artikler i **PEPP-forordningen**, i **DORA-forordningen** ([forordning 2022/2554](#)) om digital operationel modstandsdygtighed og i **disclosureforordningen** ([forordning 2019/2088](#)).

[§ 373, stk. 3, 3. pkt.](#), rammer særskilt den, der overtræder et forbud, en begrænsning eller en restriktion meddelt efter [artikel 16, artikel 17](#) eller artikel 24 i PRIIP-forordningen eller artikel 40-42 i MiFIR.

Den praktisk vigtigste iagttagelse er, at også flere af EU-artiklerne er omfattet af den **10-årige forældelsesfrist** i [§ 373, stk. 10](#) – herunder artikel 12, stk. 1, og artikel 23 i crowdfundingforordningen og artikel 16, stk. 1, i MiCA. Sidstnævnte er tilladelsesbestemmelsen for udstedere af aktivbaserede tokens, hvilket betyder, at kryptoaktivvirksomhed uden fornøden tilladelse forældelsesretligt behandles på linje med pengeinstitutvirksomhed uden tilladelse.

Endelig giver [§ 373, stk. 11](#) Finanstilsynet hjemmel til ved bekendtgørelse at fastsætte bødestraf for overtrædelse af Kommissionens niveau 2-forordninger udstedt i medfør af CRD IV, CRR, Omnibus II og PEPP-forordningen.

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 1-3, 10, 11](#)

§ 12 Sammenfatning og praktiske konsekvenser

Håndhævelsen af [FIL § 373](#) tegner et billede med tre lag, der bør holdes adskilt.

Det administrative lag er dominerende. Erhvervsankenævnets praksis om tilladelseskravene, eneretten til indlån og betegnelsesbeskyttelsen er fyldig og entydig: beskyttelsen er nærmest absolut, virksomhedens faktiske formål er uden betydning, og efterfølgende afhjælpning reparerer ikke en allerede skabt ulovlig tilstand. Samtidig kan de tungeste tilladelsesovertrædelser – herunder pengeinstitutvirksomhed uden tilladelse – afsluttes administrativt ved bødeforelæg, hvilket i sig selv reducerer antallet af domme.

Det strafferetlige lag om tilladelsesovertrædelser er kvantitativt tyndt, men principielt klart. Retspraksis om det konkrete sanktionsniveau må i dag hentes i de parallelle forbrugslånssager, [A5-1626/2023](#) og [AM2024.07.03B](#). De viser en robust tostrengt sanktion: en individualiseret bøde, der i praksis lander langt under det vejledende skærpede niveau på 500.000 kr.–1 mio. kr., kombineret med en fuld konfiskation af den faktiske fortjeneste, som ikke fraviges. For forsvareren er de tre dokumenterede formildende faktorer – lav omsætning inden for intervallet, tidlig og fastholdt tilståelse samt forløbet sagsbehandlingstid – de mest anvendelige argumenter. For anklagemyndigheden er konfiskationspåstanden efter [straffelovens § 75, stk. 1](#) den økonomisk tungeste del af sagen, og den bør efter forarbejderne nedlægges *sideløbende* med bødepåstanden.

Det strafferetlige lag om ledelsessvigt er stort set uprøvet. Ansvarsudvalgets kortlægning – ti anmeldelser på elleve år, hvoraf otte blev indstillet eller opgivet – dokumenterer, at de tidligere bestemmelser ikke var operationelle. Nyaffattelsen af [§ 373, stk. 6-8](#) ved [lov nr. 409 af 25. april 2023](#) og indsættelsen af [straffelovens § 290 b](#) ved [lov nr. 1563 af 27. december 2019](#) har hævet strafferammerne til henholdsvis 2 og 3 år og – vigtigere – forsynet gerningsindholdet med eksemplificerende forarbejder. Om reformen faktisk fører til flere domme, kan først vurderes, når de første sager efter 1. juli 2023 er afgjort. Indtil da må normindholdet af »grove eller oftere gentagne ledelsessvigt« i vidt omfang udfyldes med de dokumentationskrav, der kendes fra det administrative spor, jf. [2010-0022787](#), og med den civile ansvarspraksis, hvor Højesteret i [Sag 34/2020](#) og [BS-241/2017-HJR](#) har afstukket rammerne for det forretningsmæssige skøn. Også revisors rolle er en del af kontrolkæden, jf. Revisornævnets afgørelse i [23-03475](#), hvor en statsautoriseret revisor fik en bøde på 50.000 kr. for mangelfuld going concern-revision af et pengeinstitut.

Tre huskereglere ved sagens tilrettelæggelse:

1. Fastslå først, om overtrædelser falder under stk. 1 (fængsel indtil 4 måneder), stk. 2 eller 3 (bøde) eller stk. 6-8 (fængsel indtil 2 år, for SIFI 3 år) – strafferammen afgør efterforskningskridtene.
2. Kontrollér forældelsesfristen: 5 år som hovedregel, men 10 år for kataloglisten i stk. 10, herunder alle tilladelsesovertrædelserne.
3. Opgør fortjenesten særskilt fra bødeudmålingen: konfiskation efter stk. 14 er obligatorisk ved opnået økonomisk fordel, og kan konfiskation ikke ske, forhøjes bøden med det skønnede beløb.

Oversigten dækker ikke hvidvaskstraf og hvidvasktilsyn, som behandles under [hvidvask](#) og [hvidvasktilsyn](#), ikke det civile rådgivningsansvar under [bank-raadgivning](#) og [realkredit-tvister](#), ikke markedsmisbrug under [markedsmisbrug-kursmanipulation](#), og ikke forbrugerkreditreguleringen under [kreditaftaler](#).

LOV

[Lov om finansiel virksomhed § 373, stk. 6-8, 10, 14](#)
[Straffeloven § 75, stk. 1](#)
[Straffeloven § 290b, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1	01.12.2022
	Højesteret · Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	08.04.2022
	Byretten · Bøde og konfiskation for illegal forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse	03.07.2024
	Byretten · Bøde og konfiskation for ulovlig drift af forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse	07.03.2024

Erhvervsankenævnet · Stadfæstelse af påbud til bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv i finansiell virksomhed grundet ledelsessvigt	25.03.2011
Revisornævnet · Revisornævnet pålægger statsautoriseret revisor bøde på 50.000 kr. for mangelfuld going concern-revision og utilstrækkelig professionel skepsis ved revision af pengeinstitut (2017)	03.05.2024

REFERENCE

Lovgrundlag

8 paragraffer

Lov om finansiell virksomhed § 7	stk. 1-6	Lov om finansiell virksomhed § 8	stk. 1
Lov om finansiell virksomhed § 334	stk. 1	Lov om finansiell virksomhed § 373	
Lov om finansiell virksomhed § 374		Lov om forbrugslånsvirksomheder § 3	stk. 1
Straffeloven § 75	stk. 1	Straffeloven § 290b	stk. 1

MATERIALE

Citerede afgørelser

25 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		5
13.11.2025	Højesteret ophæver afgørelse om tredjemandsedition i sag om ledelsesansvar i Danske Bank-komplekset	10343-12160
01.12.2022	Højesterets dom i sag om erstatningsansvar for tidligere ledelsesmedlemmer i Bank 1	2367-2825
08.04.2022	Højesterets dom om ledelsesansvar i ebh bank: Forretningsmæssigt skøn og inhabilitet	34-2020
04.02.2021	Erstatningsansvar for bankdirektør i Løkken Sparekasse vedrørende udlånsengagementer	33-2020
17.01.2020	Afgørelse om nedlæggelse af bestyrelsessherv i finansielle virksomheder grundet adfærd i ikke-finansiell virksomhed	bs-16601-2019-hjr
LANDSRET TEN · ANKEINSTANS		3
28.02.2020	Dom om erstatningsansvar for tidligere ledelse og revisorer i Sparekasse	1289-1558
31.01.2020	Sag om erstatningsansvar for ledelse og revision i Gammel Bank 1 (Gl. B1)	1148-4045
04.03.2008	Landsrettens dom i sag om godskørsel uden tilladelse – Frifindelse for konfiskation	6110-7321
BYRET TEN · FØRSTE INSTANS		3
03.07.2024	Bøde og konfiskation for illegal forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse	AM2024.07.03B
07.03.2024	Bøde og konfiskation for ulovlig drift af forbrugslånsvirksomhed uden Finanstilsynets tilladelse	A5-1626/2023
04.12.2007	Dom for ulovlig godskørsel uden tilladelse og konfiskation af udbytte	6066-7256
ERHVERVSANKENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS		12

27.04.2026	Erhvervsankenævnet stadfæster Finanstilsynets påbud om ophør af markedsføring af solcelle- og ejendomsprojekter til detailinvestorer efter FAIF-loven	24-02796
04.07.2024	Hjemvisning af sag om inddragelse af e-pengeinstitut tilladelse grundet manglende frist til berigtigelse	23/08397
22.08.2019	Afslag på tilladelse til valutavekslingsvirksomhed stadfæstet – mangelfuld hvidvaskforretningsgang og utilstrækkelig egnethed hos indehaver	18/09255
13.11.2013	Afslag på godkendelse som bestyrelsesmedlem i betalingstjenestevirksomhed grundet manglende erfaring	2013-0034464
25.03.2011	Stadfæstelse af påbud til bestyrelsesformand om at nedlægge sit hverv i finansiel virksomhed grundet ledelsessvigt	2010-0022787
09.02.2010	Påbud til andelskasse om ophør af brug af betegnelsen "bank" i domænenavn og markedsføring	2009-0019017
07.02.2008	Kommanditselskab med banklignende navn og indlånstilbud i strid med lov om finansiel virksomhed	2007-0012186
21.11.2005	Binavne med 'andelskredit' og 'boligkredit' nægtet registrering – forveksling med pengeinstitut og realkreditinstitut	04-249.605
14.10.2004	Klage over selskabsnavn med "bank" afvist som for sent indgivet – Erhvervsankenævnet 2004	04-201.137
07.10.2004	Elektroniske penge kan kun udstedes af pengeinstitutter eller virksomheder med særskilt tilladelse – K A/S pålagt at søge tilladelse	03-176.255
03.05.2001	Forsikringsrådgivningsvirksomhed anset for forsikringsmæglervirksomhed – krav om tilladelse fra Finanstilsynet	00-213.659
31.08.1998	Svensk forsikringsselskab nægtet ret til at bruge ordet 'bank' i dansk datterselskabs navn	97-220.383

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

17.03.2023	Kontrolafgift for parkering med trailer uden for opmærket bås i forbindelse med flytning	park-2825
------------	--	-----------

REVISORNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS 1

03.05.2024	Revisornævnet pålægger statsautoriseret revisor bøde på 50.000 kr. for mangelfuld going concern-revision og utilstrækkelig professionel skepsis ved revision af pengeinstitut (2017)	23-03475
------------	--	----------